

Ufrivillig barnløs

Hva skyldes ufrivillig barnløshet, og hvilke behandlingsmuligheter finnes?

Nesten hvert syvende par i fruktbar alder søker legehjelp fordi de strever med å få barn. Barnløshet foreligger når det ikke har oppstått graviditet etter ett års regelmessig seksualliv uten prevensjon.

Situasjonen oppleves som regel vanskelig og stressende for dem det gjelder. De tar ofte en rekke fruktbarhets- og svangerskapstester og venter i spenning, men det ønskede resultatet uteblir.

Årsaker

Dette er de vanligste årsakene til ufrivillig barnløshet.

- Manglende eller uregelmessig eggøsning
- Skadete eggledere
- Endometriose
- Redusert sædkvalitet
- Hos ti prosent av parene finner man ikke årsaken

Forskning har vist at høyt forbruk av tobakk og alkohol kan føre til fertilitetsproblemer. For lav eller høy kroppsvektindeks (vekten i forhold til høyden) kan også virke inn.

Vær klar over at kvinnens fruktbarhet avtar med alderen. I dag er det mange som venter med å stifte familie til de er godt oppe i 30-årene. Fra naturens side er kvinner ment å få barn i

begynnelsen av 20-årene.

Utredning

Utredningen begynner vanligvis hos fastlegen. Etter innledende samtaler med kartlegging av problemet og en grunnleggende undersøkelse blir paret oftest henvist til en videre vurdering ved en klinikk for barnløshet.

Hvilke undersøkelser som blir gjort, avhenger av svaret på blodprøver, mannens sædkvalitet og eventuelle funn som blir gjort underveis.

På nettsiden <https://helsenorge.no/velg-behandlingssted/> (ekstern lenke) finner dere en oversikt over ventetiden for en utredning ved en rekke sykehus.

Tiltak

Som regel finner man årsaken til barnløsheten, og man kan iverksette konkrete tiltak som øker parets fruktbarhet. De hyppigste virkemidlene er å gi medisiner som fremmer eggøsning.

Når dette ikke virker, kan assistert befruktning ("prøverørsbehandling") være til god hjelp. Det finnes ulike varianter av dette, men formålet med metodene er å bringe eggceller og sædceller sammen for å oppnå graviditet.

Det skjer ved at egget blir befruktet utenfor kvinnens kropp i et laboratorium. Etter et par døgn begynner egget å dele seg, og det befruktete egget blir lagt tilbake i kvinnens livmor slik at fosteret kan utvikle seg som ved et naturlig svangerskap.

1.januar 2006 bestemte Stortinget at det skulle innføres nye egenandeler for behandling av ufrivillig barnløshet. Ved et offentlig sykehus koster hvert forsøk med assistert befruktning 1500 kroner. I tillegg kommer det en egenandel på til sammen 15 000 kroner til medisiner for tre forsøk. Par som ønsker flere forsøk, par som har flere barn sammen og par der kvinnen er over 39 år må betale en høyere egenandel.

Etter tre fullførte forsøk, regner man med at sjansen for å få barn som følge av behandlingen vil være mellom 20 og 70 prosent, avhengig av kvinnens alder, årsaken til barnløsheten og behandlingsmåtene som blir benyttet. Sjansen for å bli gravid og fullføre et svangerskap er større jo yngre kvinnen er.

Bruk av donorsæd kan vurderes dersom mannens sædkvalitet er dårlig. En annen mulighet er adopsjon.

Forening

Det finnes en egen forening for ufrivillig barnløse. Ønsker du mer informasjon kan du kontakte:

Foreningen for Ufrivillig Barnløse

Hjemmeside: www.onskebarn.no (ekstern lenke)

Rådgivningstelefon: 22 41 58 86

